

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 51 0 P 167166 22 Rev
Sarajevo, 06.09.2022. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija Enise Bilajac, kao predsjednice vijeća, Amire Sadović i Senada Mulabdića, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja „Petica plus“ d.o.o. Vitez iz Viteza, koga zastupa punomoćnica Mirzeta Duljković, advokatica iz Sarajeva, ulica Dolina broj 7, protiv tuženog Grad Zenica, koga zastupa Gradsko pravobranilaštvo Zenica, Školska ulica broj 4, radi diskriminacije i naknade štete, v.s. 42.192,35 KM, odlučujući o reviziji tužitelja, izjavljenoj protiv presude Kantonalnog suda u Novom Travniku, broj 51 0 P 167166 21 Gž od 29.09.2021. godine, u sjednici vijeća održanoj 06.09.2022. godine, donio je:

P R E S U D U

Revizija se odbija.

Odbijaju se zahtjevi parničnih stranaka za naknadu troškova u povodu revizije.

O b r a z l o ž e n j e

Prvostepenom presudom Općinskog suda u Travniku, broj: 51 0 P 167166 19 P od 03.02.2021. godine odlučeno je:

„Odbija se tužbeni zahtjev tužitelja koji glasi:

„1. Utvrđuje se da je tuženi diskriminirao tužitelja na način što je Odlukom o komunalnim taksama Grada Zenice, Tarifom komunalnih taksi, Tarifnim brojem 1. članom 11. (Službene novine Grada Zenice, broj: 2/15,4/15) povrijedio tužiteljevo pravo na jednako postupanje u obavljanju privredne djelatnosti na području Grada Zenice.

Nalaže se tuženom da prestane sa diskriminacijom tužitelja te se zabranjuje primjena Tarife komunalnih taksi, Tarifnog broja 1. člana 11. Odluke o komunalnim taksama Grada Zenice (Službene novine Grada Zenice, broj: 2/15,4/15).

2. Nalaže se tuženom da tužitelju, u roku od 30 dana i pod prijetnjom izvršenja, isplati ukupan iznos od 42.192,35 KM sa zateznom kamatom koja teče:

- na iznos od 22.269,94 KM počev od 26.07.2017.god. pa do isplate,
- na iznos od 894,35 KM, počev od 17.08.2017.god. pa do isplate i
- na iznos od 19.028,06 KM počev od 19.03.2019.god. pa do isplate,

3. Utvrđuje se da je tuženi diskriminirao tužitelja na način što je članom 2. (Tarifni broju 1. član 11 Podnaslov „B Grupa pravnih lica i poduzetnika prema kriteriju akumulativnosti u tabeli I grupa pravnih lica.) Odluke o izmjenama i dopunama Odluke o komunalnim taksama (Službene novine Grada Zenice, broj: 4/20) povrijedio tužiteljevo pravo na jednako postupanje u obavljanju privredne djelatnosti na području Grada Zenice.

Nalaže se tuženom da prestane sa diskriminacijom tužitelja te se zabranjuje primjena člana 2. (Tarifni broju 1. član 11 Podnaslov „B Grupa pravnih lica i poduzetnika prema kriteriju

akumulativnosti u tabeli I grupa pravnih lica.) Odluke o izmjenama i dopunama Odluke o komunalnim taksama (Službene novine Grada Zenice, broj: 4/20).

4. Utvrđuje se da je tuženi diskriminirao tužitelja na način što je članom 4. Odluke o izmjenama i dopunama Odluke o komunalnim taksama (Službene novine Grada Zenice, broj: 1a/19) povrijedio tužiteljevo pravo na jednako postupanje u obavljanju privredne djelatnosti na području Grada Zenice. Nalaže se tuženom da prestane sa diskriminacijom tužitelja te se zabranjuje primjena člana 4. Odluke o izmjenama i dopunama Odluke o komunalnim taksama (Službene novine Grada Zenice, broj: 1a/19).

5. Utvrđuje se da je tuženi diskriminirao tužitelja na način što je članom 4. Odluke o izmjenama i dopunama Odluke o komunalnim taksama (Službene novine Grada Zenice, broj: 1/17) povrijedio tužiteljevo pravo na jednako postupanje u obavljanju privredne djelatnosti na području Grada Zenice.

Nalaže se tuženom da prestane sa diskriminacijom tužitelja te se zabranjuje primjena člana 4. Odluke o izmjenama i dopunama Odluke o komunalnim taksama (Službene novine Grada Zenice, broj: 1/17).

6. Dužan je tuženi, u roku od 30 dana i pod prijetnjom izvršenja tužitelju naknaditi troškove parničnog postupka sa zakonskom zateznom kamatom počevši od dana donošenja prvostepene presude do isplate."

Obavezuje se tužitelj da tuženom naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 3.760,00 KM u roku od 30 dana od dana pravosnažnosti presude“.

Drugostepenom presudom Kantonalnog suda u Novom Travniku broj 51 0 P 167166 21 Gž od 29.09.2021. godine žalba tužitelja odbijena je kao neosnovana i prvostepena presuda potvrđena. Zahtjev tuženog za naknadu troškova sastava odgovora na žalbu i odgovora na dopunu žalbe odbijen je kao neosnovan.

Protiv drugostepene presude, tužitelj je izjavio reviziju zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se revizija usvoji, pobijana presuda preinači i tužbenom zahtjevu udovolji u cijelosti uz naknadu troškova postupka uključujući i troškove za sastav revizije u iznosu od 1.895,40 KM, ili ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

U odgovoru na reviziju tuženi je osporio navode revizije i predložio da se revizija odbije kao neosnovana uz naknadu troškova sastava odgovora na reviziju u iznosu od 1.050,00 KM.

Ispitujući pobijanu presudu u granicama razloga navedenih u reviziji i po službenoj dužnosti u smislu odredbe člana 241. Zakona o parničnom postupku („Službene novine F BiH“ broj 43/03, 73/05, 19/06 i 98/15 – u dajem tekstu ZPP), ovaj sud je odlučio kao u izreci iz slijedećih razloga:

Revizija nije osnovana.

Revident prigovara povredi odredaba parničnog postupka iz čl. 209. ZPP, navodi da drugostepeni sud u pobijanoj presudi nije dao valjanu ocjenu žalbenih prigovora od odlučnog značaja što je bilo od uticaja na zakonitost i pravilnost pobijane presude.

Neprihvatljiv je revizijski prigovor da je drugostepena presuda zahvaćena povredom odredaba parničnog postupka iz člana 209. u vezi sa članom 231. ZPP, budući da je drugostepeni sud u obrazloženju svoje presude ocijenio sve žalbene navode odlučne sa aspekta predmeta spora. U konkretnom slučaju obrazloženje pobijane presude sadrži razloge o odlučnim činjenicama koje su drugostepenom sudu poslužile kao stvarni i pravni osnov za donošenje odluke o

neosnovanosti postavljenih zahtjeva, tako da je drugostepenu presudu moguće ispitati - ista nije zahvaćena povredom odredaba parničnog postupka iz člana 209. u vezi sa članom 191. stav 4. ZPP.

Slobodnoj ocjeni dokaza od strane suda stranka ne može s uspjehom suprotstaviti svoju ocjenu tih dokaza, tim više što ta ocjena u konkretnom slučaju uključuje prigovore činjenične prirode koji u revizijskom postupku nisu relevantni (član 240. stav 2. ZPP).

Kako nisu počinjene povrede na koje revident ukazuje u reviziji, to nije ostvaren revizijski razlog povrede odredaba parničnog postupka.

Neosnovan je prigovor revidenta da je drugostepena presuda zasnovana na pogrešnoj primjeni materijalnog prava.

Revizijski prigovor pogrešne primjene materijalnog prava revident ne može sa uspjehom zasnivati na činjeničnom stanju drugačijem od onog kojeg su utvrdili nižestepeni sudovi, pa tako ni na tvrdnjama da je odlukama tuženog utvrđeno različito tretiranje obveznika plaćanja takse po osnovu djelatnosti koju obavljaju (što je tužitelj isticao i tokom postupka), zatim da su spornim odlukama tuženog propisani „Izuzeci” pa da je očito da je tužitelj grubo i očigledno diskriminisan.

Predmet tužbe je zahtjev tužitelja kojim traži zaštitu od neposredne - produžene diskriminacije u obavljanju privredne djelatnosti, smatrajući da je istu izvršio tuženi donošenjem Odluke o komunalnim taksama općine/grada Zenica.

Odlučujući o predmetnom tužbenom zahtjevu nižestepeni sudovi su utvrdili da je tuženi dana 28.4.2015. godine donio Odluku o komunalnim taksama Grada Zenice („Službene novine Grada Zenice“ broj 2/15 i 4/15) i Tarifu komunalnih taksi, Tarifnog broja 1. člana 11. tačke B) Izuzeci – Posebne grupe pravnih lica i poduzetnika kojom se propisuje je da sportske kladionice za svako svoje uplatno mjesto na području Grada Zenice, plaćaju komunalnu taksu na istaknutu firmu po jednom uplatnom mjestu u godišnjem iznosu od 3.000,00 KM i to u ekstra zoni 2.400,00 KM, u I zoni 1.800,00 KM, u II zoni 1.200,00 KM u III zoni, zatim da je po Tarifnom broju 1. član 11. poslovni subjekti podijeljeni u tri osnovne grupe: A) Pravna lica prema veličini i poduzetnici - obrtnici, B) Izuzeci – Posebne grupe pravnih lica i poduzetnika i C) Udruženja građana i da je ključni kriterij za različito utvrđene takse kriterij djelatnosti, ali i veličina i oblik organizovanja poslovnih subjekata. Tuženi je dana 29.12.2016. godine donio Odluku o izmjenama i dopunama Odluke o komunalnim taksama („Službene novine Grada Zenice“, broj: 1/17), te je članom 4. propisao visinu komunalne takse za jedno uplatno mjesto u iznosu od 50.000,00 KM u ekstra zoni. Članom 4. navedene Odluke predviđena je pod B) Grupa pravnih lica i poduzetnika prema kriteriju akumulativnosti djelatnosti, te je predviđena i grupa pravnih lica isključivo za djelatnost „lutrija, igre na sreću, sportske kladionice“- šifra djelatnosti 9,20 sa iznosima plaćanja komunalne takse za jednu istaknutu firmu u rasponu po zonama od 20.000,00 KM do 50.000,00 KM. Odlukom o izmjenama i dopunama Odluke o komunalnim taksama objavljene u Službenim novinama Grada Zenica (broj 1) od 10.02.2017. godine, članom 4. u poglavlju tarifni broj 1. član 11. pod naslov B - izuzeci – posebna grupa pravnih lica i poduzetnika i tabela I Grupa pravnih lica, se mijenja i glasi Grupa pravnih lica i poduzetnika prema kriteriju akumulativnosti djelatnosti, a u Službenim novinama Grada Zenica od 23.01.2019. godine broj 1A objavljena je Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o komunalnim taksama, pa se u članu 4. u poglavlju Tarifni broj I, član 11. podnaslov Grupa pravnih lica i poduzetnika, prema kriteriju akumulativnosti djelatnosti sa tabelom mijenja i glasi: „Grupa pravnih lica i poduzetnika prema kriteriju akumulativnosti“, te je u istom navedena tabela u kojoj su u prvoj grupi pravnih lica visoko akumulativni, navedene lutrije,

igre na sreću i sportske kladionice. Odlukom o izmjenama i dopunama Odluke o komunalnim taksama objavljene u Službenim novinama Grada Zenica broj 4. od 23.07.2020. godine, članom II, u poglavlju Tarifni broj 1. član 11. podnaslov B. član 11. podnaslov Grupa pravnih lica i poduzetnika prema kriteriju akumulativnosti djelatnosti sa tabelom mijenja se u iznosima koji su propisani za prvu Grupu djelatnosti pravnih lica. U postupku nije bilo sporno da je presudom Ustavnog suda F BiH broj U-26/06 Odluka o komunalnim taksama općine Zenica br. 6/94, 5/95, 3/96, 2/99, odnosno Tarifni broj 1, proglašen neustavnim, kao i da je presudom Ustavnog suda F BiH broj U-24/08, Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o komunalnim taksama općine Zenica br. 2/07, odnosno Tarifni broj 1, proglašen neustavnim. Presudom Ustavnog suda F BiH broj U-65/13 je Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o komunalnim taksama općine Zenica br. 5/09, odnosno Tarifni broj 1 takođe proglašen neustavnim, te Presudom Ustavnog suda F BiH broj U-23/17, proglašen neustavnim član 4. Odluke o izmjenama i dopunama Odluke o komunalnim taksama („Službene novine Grada Zenice“, broj: 1/17). Neustavnom je proglašen i član 4. Odluke o izmjenama i dopunama Odluke o komunalnim taksama („Službene novine Grada Zenica“ broj 1a/19) presudom Ustavnog suda F BiH broj U-20/19. Uvidom u dostavu prijave u ime poreznog obveznika gradske komunalne takse za 2015. godinu dostavljenu od strane Porezne ispostave Zenica 02.02.2016. godine, utvrđeno je da tužitelj nije u zakonskom roku do 20.02.2016. godine podnio prijavu komunalne takse za 2015. godinu za uplatna mjesta u Zenici, a što je bio u obavezi u skladu sa Zakonom o poreznoj upravi F BiH, a po kojem, ukoliko porezni obveznik sam ne podnese poreznu prijavu u zakonskom roku, porezna uprava će podnijeti poreznu prijavu u ime poreznog obveznika i teret dokazivanja da određivanje porezne obaveze nije ispravno snosi porezni obveznik shodno članu 21. Zakona o poreznoj upravi F BiH.

Na osnovu tako utvrđenog činjeničnog stanja nižestepeni sudovi su donijeli pravilnu i zakonitu presudu kada su tužbeni zahtjev odbili kao neosnovan.

Odredbom člana 2. Zakona o zabrani diskriminacije („Službeni glasnik BiH“ broj 59/2009 i 66/16) propisano je da će se diskriminacijom, u smislu ovog Zakona, smatrati svako različito postupanje, uključujući svako isključivanje, ograničavanje ili davanje prednosti utemeljeno na stvarnim ili pretpostavljenim osnovama prema bilo kojem licu ili grupi lica na osnovu njihove rase, boje kože, jezika, vjere, etničke pripadnosti, nacionalnog ili socijalnog porijekla, veze s nacionalnom manjinom, političkog ili drugog uvjerenja, imovnog stanja, članstva u sindikatu ili drugom udruženju, obrazovanja, društvenog položaja i pola, polnog izražavanja ili orijentacije, kao i svaka druga okolnost koja ima za svrhu ili posljedicu da bilo kojem licu onemogućiti ili ugrožava priznavanje, uživanje ili ostvarivanje na ravnopravnoj osnovi prava i sloboda u svim oblastima javnog života (stav 1).

Odredbom člana 3. istog Zakona propisano je da je neposredna diskriminacija svako različito postupanje po osnovama određenim u članu 2. ovog Zakona, odnosno svako djelovanje ili propuštanje djelovanja kada je neko lice ili grupa lica dovedena ili je bila, ili bi mogla da bude dovedena u nepovoljniji položaj za razliku od nekog drugog lica ili grupe lica u sličnim situacijama. (Stav 2) Posredna diskriminacija podrazumijeva svaku situaciju u kojoj, naizgled neutralna odredba, kriterijum ili praksa, ima ili bi imala efekat dovođenja nekog lica ili grupe lica u nepovoljan ili manje povoljan položaj u odnosu na druga lica. Odredbom člana 12. Zakona o zabrani diskriminacije je propisano (1) Lice ili grupa lica koja su izložena bilo kojem obliku diskriminacije, prema odredbama ovog zakona, ovlašćeni su da podnesu tužbu i da traže a) utvrđivanje da je tuženi povrijedio tužiočevo pravo na jednako postupanje, odnosno da radnja koju je preduzeo ili propustio može neposredno dovesti do povrede prava na jednako postupanje (tužba za utvrđivanje diskriminacije), b) zabranu preduzimanja radnji kojima se krši ili se može prekršiti tužiočevo pravo na jednako postupanje, odnosno da se izvrše radnje kojima

se uklanja diskriminacija ili njene posljedice (tužba za zabranu ili otklanjanje diskriminacije), c) da se nadoknadi materijalna i nematerijalna šteta uzrokovana povredom prava zaštićenih ovim zakonom (tužba za nadoknadu štete) i d) da se presuda kojom je utvrđena povreda prava na jednako postupanje na trošak tuženika objavi u medijima, u slučaju kada je diskriminacija počinjena kroz medije (štampane, printane i elektronske), odnosno bilo koje vrste. Odredbom člana 15. Zakona, teret dokazivanja da nije prekršen princip jednakog postupanja ili zabrane diskriminacije, prebačen je na tuženog.

Imajući u vidu naprijed citirane zakonske odredbe i utvrđeno činjenično stanje, nižestepeni sudovi su pravilno ustanovili da tužitelj u smislu čl. 15. stav 1. Zakona o zabrani diskriminacije, nije učinio vjerovatnim da ga je tuženi doveo u diskriminirajući položaj po osnovu vrste djelatnosti i da je u nepovoljnijem položaju od ostalih pravnih lica čije obaveze plaćanja poreza su bile obuhvaćene odlukom tuženog, posebno kada su u pitanju uporedne grupe – Lutrija BiH, TV Bingo, kao i svi ostali privredni subjekti koji bi predstavljali uporednu grupu. Tužitelj samo navodi da je diskriminiran u odnosu na 90% ostalih pravnih osoba koje obavljaju djelatnost na području Grada Zenice, ali nije ukazao na postojanje uporednih grupa određenih pravnih osoba u odnosu na koje je prema njemu nepovoljnije postupano. Samim tim, tužitelj nije učinio vjerovatnom postojanje uzročno posljedične veze za štetu za koju smatra da je nastala naplatom poreza koji se po zakonu mora platiti i to po Odluci tuženog (2/15 i 4/15) koja je na snazi, a ista nije bila predmet ispitivanja pred Ustavnim sudom FBiH.

Ostali revizijski prigovori nisu od odlučnog značaja za donošenje drugačije odluke u ovoj pravnoj stvari (član 231. u vezi sa članom 253. ZPP).

Kako ne stoje razlozi zbog kojih je revizija izjavljena, a ni razlog na koji ovaj sud pazi po službenoj dužnosti, valjalo je reviziju odbiti primjenom odredbe iz člana 248. ZPP.

Odbijeni su zahtjevi parničnih stranaka za naknadu troškova u povodu revizije, budući da tužitelj nije uspio u revizijskom postupku, a troškovi tuženog za sastav odgovora na reviziju nisu bili potrebni radi vođenja ove parnice (član 397. stav 1. u vezi članom 386. st. 1. i 387. st. 1. ZPP).

Predsjednica vijeća
Enisa Bilajac, s.r.